

Judaism & Disobedience

Based Y. Hazony

Mois Navon

I. Ancient world based on absolute obedience to state

Egypt	– justice is whatever “Pharaoh loves”, wrongdoing is whatever “Pharaoh hates”
Mesopotamia, Assyria	– “The command of the palace, like the command of the sky god, cannot be altered”
Babylonia	– king had absolute rule (e.g., Darius)
India	– Hindu king “divine”, had sole authority to make and repeal laws
China	– Emperor was “son of Heaven”
Greece & Rome	– Emperor was “godly”

II. Jewish Sources

<see following pages>

III. Modern examples

The U.S. was born of disobedience to British tax laws.

Thomas Paine, “Common Sense”

Britain, with an army to enforce her tyranny, has declared that she has the right ... ‘to bind us in all cases whatsoever.’ And if being bound in that manner is not slavery, then there is not such a thing as slavery upon earth. (Hazony, p.57).

U.S. Civil War was war against its own constitution.

Henry David Thoreau, “Civil Disobedience” – must withhold taxes in protest against slaveholding. (Hazony, p.58).

The Nuremberg trial showed that obedience to right takes precedence over obedience to state.

- Oct. 1, 1946 Allied court sentences to death by hanging high ranking Germans not for violating the laws of Germany, but for obeying them.
- Democracy is not the arbiter of justice, as Hitler came to power through the democratic process.

IV. Conclusions

Yoram Hazony, “Judaism & Disobedience”

...by means of a human decision to mend ways and pursue justice, the good world could be brought into existence at the initiative of men. Such a view naturally places a premium on the deeds that men do, and the Jewish conception of heroism therefore consisted not merely in recognizing the injustices of the existing order, but in actively setting them right. (Hazony, p.49).

Martin Luther King, Jr. “Letter from Birmingham City Jail”

One may well ask, “How can you advocate breaking some laws and obeying others?” The answer is found in the fact that there are two types of laws: There are just and there are unjust

laws... A just law is a man-made code that squares with the moral law or the law of God. An unjust law is a code that is out of harmony with the moral law. To put it in terms of St. Thomas Aquinas, an unjust law is a human law that is not rooted in eternal and natural law.... So I can urge men to disobey segregation ordinances because they are morally wrong.” (Hazon, p.61).

שמות פרק א

טו ויאמר מלך מצרים, למילדת העברית, אשר שם האחת שפרה, ושם השנית פועה. טז ויאמר, בילדכן את-העבריות, וראיתן, על-האֵבנים: אם-בן הוא והמתן אותו, ואם-בת הוא וחיה. יז ותיראן המילדת, את-אלהים, ולא עשו, כאשר דבר אליהן מלך מצרים; ותחיינן, את-הילדים. יח ויקרא מלך-מצרים, למילדת, ויאמר להן, מדוע עשיתן הדבר הזה; ותחיינן, את-הילדים. יט ותאמרן המילדת אל-פרעה, כי לא כנשים המצרית העברית: כי-חיות הנה, בטרם תבוא אלהן המילדת וילדו. כ וייטב אלהים, למילדת; וירב העם ויעצמו, מאד.

מסכת מגילה יג,א

רבי שמעון בן פזי כי הוה פתח בדברי הימים אמר הכי כל דבריק אחד הם ואנו יודעין לדורשן (דברי הימים א א) ואשתו היהודיה ילדה את ירד אבי גדור ואת חבר אבי שוכו ואת יקותיאל אבי זנוח ואלה בני בתיה בת פרעה אשר לקח מרד אמאי קרי לה יהודיה על שום שכפרה בע"ז דכתיב (שמות ב) ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור ואמר רבי יוחנן שירדה לרחוץ מגילולי בית אביה.

שמות פרק ב

יא ויהי בימים ההם, ויגדל משה ויצא אל-אחיו, וירא, בסבלתם; וירא איש מצרי, מכה איש-עברי מאחיו. יב ויפן כה וכה, וירא כי אין איש; ויד, את-המצרי, ויטמנהו, בחול.

שמות פרק יב

ג דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שֶׁה לביט-אֶבֶת--שֶׁה לביט. ד ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אֶכְלוּ, תכסו על-השֶׁה. ה שֶׁה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-הפבשים ומן-העגים, תקחו. ו והיה לכם למשמרת, עד אַרְבַּעַה עֶשֶׂר יוֹם לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל עדת-ישראל--בין הערבים. ז ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי המזוזות, ועל-המשקוף--על, הבתים, אשר-יאכלו אתו, בהם. ח ואֶכְלוּ את-הבֶּשֶׂר, בלילה הזה: צלי-אש ומצות, על-מררים יאכלהו. ט אל-תאכלו ממנו נא, ובשל מבשל במים: כי אם-צלי-אש, ראשו על-פרעו ועל-קרבו. י ולא-תותירו ממנו, עד-בקר; והנתר ממנו עד-בקר, באש תשרפו. יא וככה, תאכלו אתו--מתניכם חגרים, נעליכם בגליכם ומקלכם בידכם; ואכלתם אתו בחפזון, פסח הוא ליהוה. ... כא ויקרא משה לכל-זקני ישראל, ויאמר אלהים: משכו, וקחו לכם צאן למשפחתיכם--ושחטו הפסח. כב ולקחתם אגדת אזוב, וטבלתם בדם אשר-בסף, והגעתם אל-המשקוף ואל-שתי המזוזות, מן-הדם אשר בסף; ואתם, לא תצאו איש מפתח-ביתו--עד-בקר. כג ועבר יהוה, לנגף את-מצרים, ורָאָה את-הדם על-המשקוף, ועל שתי המזוזות; ופסח יהוה, על-הפתח, ולא יתן המשחית, לבא אל-בתיכם לנגף.

שמואל א פרק יד

כד ואיש-ישראל נגש, ביום ההוא; ויאל שאול את-העם לאמר, אָרֹר האיש אשר-יאכל לחם עד-הערב ונקמתי מאיבי, ולא-טעם כל-העם, לחם. ... מג ויאמר שאול אל-יונתן, הגידה לי מה עשית; ויגד-לו יונתן, ויאמר טעם טעמתי בקצה המטה אשר-בידי מעט דבש--הנני אָמוֹת. {ס} מד ויאמר שאול, כה-יעשה אלהים וכה יוסף: כי-מות תמות, יונתן. מה ויאמר העם אל-שאול, היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה הזאת בישראל--חלילה חי-יהוה אם-יפל משערת ראשו אַרְצָה, כי-עם-אלהים עשה היום הזה; ויפדו העם את-יונתן, ולא-מת. {ס}

דניאל פרק ג

<p>טז ענו, שדרך מישך ועבד נגו, ואמרין, למלכא: נבוכדנצר--לא-חשחין אנחנא על-דנה פתגם, להתבותך.</p>	<p>16 Shadrach, Meshach, and Abed-nego, answered and said to the king: 'O Nebuchadnezzar, we have no need to answer thee in this matter.</p>
<p>יז הן איתי, אלהנא די-אנחנא פלחין--יכל, לשזיבותנא: מן-אתון נורא יקדתא ומן-ידך מלכא, ישיזב.</p>	<p>17 If our God whom we serve is able to deliver us, He will deliver us from the burning fiery furnace, and out of thy hand, O king.</p>
<p>יח והן לא, ידיע להוא-לך מלכא; די לאלהיך (לאלהך), לא-איתינא (איתנא) פלחין, ולצלם דהבא די הקימת, לא נסגד. {ס}</p>	<p>18 But if not, be it known unto thee, O king, that we will not serve thy gods, nor worship the golden image which thou hast set up.' {S}</p>

<p>ז אדין סרכיא ואחשדרפניא, אלן, הרגשו, על-מלכא; וכן אמרין לה, דריוש מלכא לעלמין חיי.</p>	<p>7 Then these presidents and satraps came tumultuously to the king, and said thus unto him: 'King Darius, live for ever!</p>
<p>ח אתיעטו כל סרכי מלכותא, סגניא ואחשדרפניא הדבריא ופחותא, לקימה קים מלכא, ולתקפה אסר: די כל-די-יבעא בעו מן-כל-אלה ואנש עד-יומין תלתין, להן מנך מלכא--יתרמא, לגב אריותא.</p>	<p>8 All the presidents of the kingdom, the prefects and the satraps, the ministers and the governors, have consulted together that the king should establish a statute, and make a strong interdict, that whosoever shall ask a petition of any god or man for thirty days, save of thee, O king, he shall be cast into the den of lions.</p>
<p>ט כען מלכא, תקים אסרא ותרשם כתבא: די לא להשניה כדת-מדוי ופרס, די-לא תעדא.</p>	<p>9 Now, O king, establish the interdict, and sign the writing, that it be not changed, according to the law of the Medes and Persians, which altereth not.'</p>
<p>י כל-קבל, דנה--מלכא, דריוש, רשם כתבא, ואסרא.</p>	<p>10 Wherefore king Darius signed the writing and the interdict.</p>
<p>יא ודניאל כדי ידע די-רשים כתבא, על לביתה, וכיון פתיחן לה בעליתה, נגד ירושלים; וזמנין תלתה ביומא הוא ברך על-ברכוהי, ומצלח ומודא קדם אלהה, כל-קבל די-הוא עבד, מן-קדמת דנה. {ס}</p>	<p>11 And when Daniel knew that the writing was signed, he went into his house--now his windows were open in his upper chamber toward Jerusalem--and he kneeled upon his knees three times a day, and prayed, and gave thanks before his God, as he did aforetime. {S}</p>

הלכות מלכים ומלחמות פרק ג

ח כל המורד במלך, יש למלך רשות להורגו. אפילו גזר על אחד משאר העם שילך למקום פלוני ולא הלך, או שלא ייצא מביתו ויצא--חייב מיתה; ואם רצה להורגו--יהרוג, שנאמר "כל איש אשר ימרה את פיך" (יהושוע א, יח).

י [ט] המבטל גזירת המלך בשביל שנתעסק במצוות, אפילו במצוה קלה--הרי זה פטור: דברי הרב ודברי העבד, דברי הרב קודמין. ואין צריך לומר אם גזר המלך לבטל מצוה, שאין שומעין לו.

הלכות יסודי התורה פרק ה

א כל בית ישראל מצווין על קידוש השם הגדול הזה, שנאמר "ונקדשתי, בתוך בני ישראל" (ויקרא כב, לב); ומוזהרין שלא לחללו, שנאמר "ולא תחללו, את שם קודשתי" (שם). כיצד--בשעה שיעמוד גוי ויאנוס את ישראל לעבור על אחת מכל מצוות האמורות בתורה או יהרגו, יעבור ואל ייהרג: שנאמר במצוות, "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" (ויקרא יח, ה)--ולא שימות בהם. ואם מת ולא עבר, הרי זה מתחייב בנפשו.

ב במה דברים אמורים, בשאר מצוות--חוץ מעבודה זרה, וגילוי עריות, ושפיכות דמים. אבל שלוש עבירות אלו, אם יאמר לו עבור על אחת מהן או תיהרג, ייהרג ואל יעבור. במה דברים אמורים, בזמן שהגוי מתכוון להנאת עצמו, כגון שאנסו לבנות לו ביתו בשבת או לבשל לו תבשילו או אנס אישה לבועלה וכיוצא בזה. אבל אם נתכוון להעבירו על המצוות בלבד--אם היה בינו לבין עצמו, ואין שם עשרה מישראל--יעבור ואל ייהרג; ואם אנסו להעבירו בעשרה מישראל--ייהרג ואל יעבור, ואפילו לא נתכוון להעבירו אלא על מצוה משאר מצוות בלבד.

ג וכל הדברים האלו, שלא בשעת השמד. אבל בשעת השמד, והוא כשיעמוד מלך רשע כנבוכדנאצר וחבריו ויגזור שמד על ישראל לבטל דתם או מצוה מן המצוות--ייהרג ואל יעבור, אפילו על אחת משאר מצוות, בין נאנס בתוך עשרה, בין נאנס בינו לבין גויים.